

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

DEPARTAMENT ROLNICTWA I ROZWOJU WSI

KRR.410.001.03.2015

Nr ewid. 138/2015/P/15/001/KRR

Informacja o wynikach kontroli wykonania w 2014 r. planu finansowego Agencji Rynku Rolnego oraz realizacji programów współfinansowanych z budżetu Unii Europejskiej

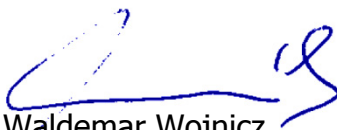
Warszawa maj 2015 r.

Misją *Najwyższej Izby Kontroli jest dbałość o gospodarność i skuteczność w służbie publicznej dla Rzeczypospolitej Polskiej*

Wizją *Najwyższej Izby Kontroli jest cieszący się powszechnym autorytetem najwyższy organ kontroli państwowej, którego raporty będą oczekiwanym i poszukiwanym źródłem informacji dla organów władzy i społeczeństwa*

**Informacja o wynikach kontroli
wykonania w 2014 r. planu finansowego
Agencji Rynku Rolnego oraz realizacji
programów współfinansowanych
z budżetu Unii Europejskiej**

Dyrektor Departamentu Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

Waldemar Wojnicz

Zatwierdzam:

Krzysztof Kwiatkowski

Prezes
Najwyższej Izby Kontroli

Warszawa, 29. maja 2015 r.

Najwyższa Izba Kontroli
ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
tel./fax: 22 444 50 00
www.nik.gov.pl

Spis treści

I. Ocena kontrolowanej działalności.....	5
1. Ocena ogólna	5
2. Sprawozdawczość.....	5
II. Wyniki kontroli	6
1. Przychody ujęte w planie finansowym Agencji.....	6
1.1. Planowanie przychodów	6
1.2. Wykonanie przychodów	7
1.3. Należności	7
2. Koszty ujęte w planie finansowym Agencji.....	8
2.1. Planowanie kosztów	8
2.2. Wykonanie kosztów.....	8
2.3. Zobowiązania	10
3. Sprawozdania.....	11
4. Księgi rachunkowe.....	11
5. Wykonanie zadań	11
5.1. Realizacja zadań ustawowych	11
5.2. Wydatki w układzie zadaniowym	15
5.3. Rozliczenie dotacji otrzymanych przez Agencję.....	16
6. Programy współfinansowane ze środków Unii Europejskiej.....	17
7. Audyt i kontrola	19
III. Informacje dodatkowe.....	21

Agencja Rynku Rolnego (ARR) jest agencją wykonawczą w rozumieniu art. 18 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹. Działa na podstawie ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych² oraz statutu³. Nadzór nad Agencją sprawuje minister właściwy do spraw rynków rolnych, a w zakresie gospodarki finansowej – minister właściwy do spraw finansów publicznych (art. 2 ust. 2 ustawy o ARR).

Stosownie do art. 6 ust. 1 ustawy o ARR, organem wykonawczym i zarządzającym Agencji jest Prezes ARR. W skład Agencji wchodzi centrala i 16 oddziałów terenowych (OT ARR). Zasięg terytorialny każdego oddziału terenowego odpowiada obszarowi województwa. Siedzibami oddziałów terenowych są miasta będące miastami wojewódzkimi (za wyjątkiem OT ARR w Gdyni).

Agencja prowadzi samodzielną gospodarkę finansową. Gospodarka finansowa Agencji obejmuje jej działalność ustawową, w tym administrowanie mechanizmami⁴ Wspólnej Polityki Rolnej (WPR), mechanizmami pomocy krajowej i działalność administracyjną.

W 2014 r. Agencja wykonywała zadania określone w szczególności w art. 11 ustawy o ARR.

W ramach planu finansowego na 2014 r. określonego w tabeli 10 załącznika nr 11 do ustawy budżetowej na rok 2014 z dnia 24 stycznia 2014 r.⁵, Agencja realizowała trzy mechanizmy pomocowe (krajowe) finansowane z dotacji celowych części 35 – Rynki rolne, przekazanych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na podstawie umów zawartych w trybie art. 150 ufp:

- dopłaty do spożycia mleka i przetworów mlecznych w szkołach podstawowych,
- dopłaty do materiału siewnego,
- działania informacyjne dotyczące promowania produktów rolnych.

Poza wyżej wymienionym planem finansowym, ARR, jako akredytowana agencja płatnicza WPR realizowała płatności w ramach 16 mechanizmów I filara WPR. Płatności te finansowane były ze środków budżetowych części 35 – Rynki rolne, której dysponentem był Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Z budżetu środków europejskich tej części finansowano wydatki unijne Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG), a z budżetu państwa współfinansowanie krajowe wyżej wymienionych wydatków⁶. Środki przekazywane były na rachunek bankowy Agencji przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, na podstawie składanych przez Agencję zapotrzebowań⁷. Największe wydatki w wyżej wymienionym zakresie poniesione zostały na program „Owoce i warzywa w szkole”, dopłaty do spożycia mleka i przetworów mlecznych w placówkach oświatowych, a także na wsparcie działań informacyjnych i promocyjnych na rynkach wybranych produktów rolnych.

Realizowane przez Agencję mechanizmy szczegółowo opisano w rozdziale 5.1 części II Informacji.

Kontrola wykonania w 2014 r. planu finansowego ARR oraz realizacji programów współfinansowanych z budżetu Unii Europejskiej została przeprowadzona na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁸.

¹ Dz. U. z 2013 r., poz. 885 ze zm., zwana dalej ufp.

² Dz. U. z 2012 r., poz. 633 ze zm., zwana dalej ustawą o ARR.

³ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 7 lutego 2008 r. w sprawie nadania statutu Agencji Rynku Rolnego (Dz. U. Nr 30, poz. 181 ze zm.).

⁴ Przez mechanizmy należy rozumieć instrumenty wsparcia i interwencji na rynkach realizowane przez ARR, w ramach działalności krajowej, jak i WPR.

⁵ Dz. U. z 2014 r., poz. 162, zwana dalej ustawą budżetową na 2014 r.

⁶ Dane o zrealizowanych płatnościach WPR pozyskano z ewidencji księgowej ARR w zakresie działalności związanej z administrowaniem mechanizmami WPR.

⁷ Warunki i tryb przekazywania środków na WPR określała ufp i ustawa z dnia 22 września 2006 r. o uruchamianiu środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej przeznaczonych na finansowanie wspólnej polityki rolnej (Dz. U. z 2012 r., poz. 1065), zwana dalej ustawą o uruchamianiu środków na WPR.

⁸ Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.

I. Ocena kontrolowanej działalności

1. Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie⁹ wykonanie w 2014 r. planu finansowego Agencji Rynku Rolnego oraz realizację programów współfinansowanych z budżetu Unii Europejskiej¹⁰.

Ocenę pozytywną uzasadniają: prawidłowe planowanie i wykonanie przychodów oraz dochodów, a także kosztów i wydatków w ramach przyznaných dotacji. Prawidłowe było także wydatkowanie środków na realizację programów finansowanych i współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej. Księgi rachunkowe były prowadzone zgodnie z ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości¹¹. Terminowo i rzetelnie sporządzono kwartalne i roczne sprawozdania budżetowe i kwartalne sprawozdania w zakresie operacji finansowych. Agencja prawidłowo realizowała określone przepisami zadania.

Kalkulacja oceny ogólnej wykonania planu finansowego Agencji Rynku Rolnego w 2014 r. została przedstawiona w załączniku 5 do Informacji.

2. Sprawozdawczość

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie zaopiniowała sporządzone przez ARR sprawozdania za 2014 r.:

- z wykonania planu dochodów i wydatków agencji wykonawczej (Rb-35) za IV kwartał 2014 r.,
- z wykonania określonego w ustawie budżetowej na 2014 r. planu finansowego ARR (Rb-40) za IV kwartał 2014 r.,
- w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2014 r. o stanie:
 - a) należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N),
 - b) zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z),
- z wykonania planu finansowego ARR w układzie zadaniowym w 2014 r. (Rb-BZ2).

Sprawozdania zostały sporządzone w terminach określonych w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej¹², rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych¹³, a także w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym¹⁴.

Dane ze sprawozdań są zgodne z ewidencją księgową.

⁹ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2014 roku Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej, ani dla negatywnej stosuje się ocenę opisową.

¹⁰ Wykonanie planu finansowego ARR w 2014 r. ustalono na podstawie sprawozdań budżetowych Rb-35 i Rb-40 za IV kwartał 2014 r. sporządzonych w dniu 24 lutego 2015 r. Są to dane wstępne, gdyż zgodnie z § 30 ust. 2 załącznika nr 37 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r., w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2014 r., poz. 119 ze zm.) korekta sprawozdań Rb-35 i Rb-40 za IV kwartał 2014 r. mogła być dokonywana do 30 kwietnia 2015 r. Kontrola NIK w ARR zakończyła się w dniu 10 kwietnia 2015 r. Według skorygowanych sprawozdań Rb-35 i Rb-40 z dnia 13 kwietnia 2014 r., które NIK otrzymała po zakończeniu kontroli, w dniu 21 kwietnia 2014 r. przychody ogółem wzrosły o 126 tys. zł i wyniosły 379.630 tys. zł oraz koszty ogółem wzrosły o 187 tys. zł i wyniosły 343.879 tys. zł, a dochody i wydatki pozostały bez zmian.

¹¹ Dz. U. z 2013 r., poz. 330 ze zm., zwana dalej uor.

¹² Dz. U. z 2014 r., poz. 119 ze zm.

¹³ Dz. U. z 2014 r., poz. 1773.

¹⁴ Dz. U. Nr 298, poz. 1766.

II. Wyniki kontroli

1. Przychody ujęte w planie finansowym Agencji¹⁵

1.1. Planowanie przychodów

W planie finansowym Agencji na 2014 r., określonym w tabeli 10 załącznika nr 11 do ustawy budżetowej na rok 2014 z dnia 24 stycznia 2014 r., ustalono przychody ogółem w kwocie 361.127 tys. zł. Przychody uwzględniały dotacje z budżetu państwa w łącznej kwocie 346.101 tys. zł (odpowiednio 95,8% przychodów), z tego dotację podmiotową na wydatki związane z funkcjonowaniem Agencji w wysokości 128.601 tys. zł, dotację celową na finansowanie mechanizmów krajowych w wysokości 212.500 tys. zł oraz dotację na inwestycje i zakupy inwestycyjne w wysokości 5.000 tys. zł. Przychody z prowadzonej działalności zaplanowano w kwocie 1.600 tys. zł. Ponadto pozostałe przychody zaplanowano w kwocie 13.426 tys. zł.

Po dwóch zmianach planu finansowego ARR na 2014 r. zwiększono przychody ogółem o 22.508 tys. zł (o 6,2%) do kwoty 383.635 tys. zł. Było to spowodowane przede wszystkim przyznaniem dotacji celowych na dopłaty z tytułu zużytego do siewu lub sadzenia kwalifikowanego materiału siewnego w wysokości 21.500 tys. zł oraz na pomoc techniczną w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) 2007–2013 w wysokości 689 tys. zł. Zmiany planu finansowego ARR dokonano zgodnie z art. 21 ust. 5 ufp. Na podstawie pozytywnej opinii wydanej przez Komisję Finansów Publicznych Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi wyraził zgodę na zmiany planu finansowego ARR na 2014 r., o czym poinformował ARR w pismach z 21 października i 19 grudnia 2014 r.

Zgodnie z obowiązującą w ARR polityką rachunkowości¹⁶, w planie finansowym w poz. II.2. „Dotacje z budżetu”, Agencja ujęła kwotę dotacji na 2014 r. na wydatki inwestycyjne w wysokości 5.000 tys. zł i wykazała tę samą kwotę w kosztach w poz. III.3. „Pozostałe koszty”. Ponadto w przychodach, w poz. II.4 „Pozostałe przychody”, ARR wykazała kwotę przychodów odpowiadającą równowartości odpisów amortyzacyjnych dokonywanych od wartości początkowej składników majątkowych sfinansowanych ze środków ww. dotacji, a w poz. III.1.1 „Amortyzacja” kwotę powyższych odpisów amortyzacyjnych.

Główny księgowy wyjaśnił, że kwota dotacji celowej na inwestycje i zakupy inwestycyjne otrzymana w 2014 r. – zgodnie z polityką rachunkowości ARR – stanowiła przychód przyszłych okresów, o którym mowa w art. 41 ust. 1 pkt 2 uor. Była ona ewidencjonowana na koncie 841-11 „Rozliczenie międzyokresowe przychodów – dotacja na inwestycje”. Dopiero z chwilą przyjęcia do używania środka trwałego zakupionego z dotacji majątkowej, tj. rozpoczęcia amortyzacji, następowało księgowanie przychodów operacyjnych z tytułu otrzymanej dotacji na koncie 760-11-04 „Pozostałe przychody operacyjne – rozliczenie dotacji na inwestycje” jako równowartość odpisów amortyzacyjnych dokonanych od wartości początkowej składników majątkowych zakupionych ze środków tej dotacji. Taki sposób ewidencji księgowej zapewniał współmierność kosztów i przychodów.

Plan finansowy Agencji został sporządzony z uwzględnieniem norm ogólnych wynikających z art. 21 ufp, szczegółowych zasad określonych w ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych, a także przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 13 czerwca 2013 r. w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej na rok 2014¹⁷. Nie wystąpiły przypadki nierzetelnego oszacowania przychodów i dochodów oraz kosztów i wydatków.

¹⁵ Plan finansowy ARR stanowiący załącznik do ustawy budżetowej na 2014 r. składa się z dwóch podstawowych części: A sporządzanej w układzie memoriałowym, gdzie prezentowane są przychody, koszty i wynik finansowy oraz z części B, która ma charakter kasowy i dotyczy dochodów i wydatków ARR. Zgodnie z zasadą memoriału, przychód nie jest jednoznaczny z wpływem środków pieniężnych (dochodem), a koszt nie musi oznaczać poniesienia wydatku w danym momencie. Dla przejrzystości, w części opisowej Informacji zaprezentowano przede wszystkim wykonanie planu w układzie memoriałowym. Szczegółowe dane o wykonaniu kasowym planu finansowego prezentuje załącznik 1 do Informacji.

¹⁶ Zasady (polityka) rachunkowości zostały określone zarządzeniem nr 1/2013/W Prezesa Agencji Rynku Rolnego z dnia 2 stycznia 2013 r. w sprawie wprowadzenia polityki rachunkowości w zakresie działania ARR niezwiązanej bezpośrednio z realizacją mechanizmów Wspólnej Polityki Rolnej i niezwiązanej z Funduszami Promocji.

¹⁷ Dz. U. z 2013 r., poz. 702.

1.2. Wykonanie przychodów

Zrealizowane w 2014 r. przychody ogółem Agencji wyniosły 379.504 tys. zł i były niższe o 4.131 tys. zł (o 1,2%) w porównaniu do planu po zmianach w wysokości 383.635 tys. zł oraz wyższe o 9,8% od zrealizowanych przychodów ogółem w 2013 r. wynoszących 345.717 tys. zł.

W strukturze zrealizowanych przychodów, dotacje z budżetu państwa stanowiły 95,8% i były niższe o 1,3% od planowanych. Dotacja podmiotowa została zrealizowana w kwocie 125.709 tys. zł (97,8% planu po zmianach), a dotacje celowe na realizację zadań – w kwocie 232.971 tys. zł (99,2% planu po zmianach).

Pozostałe przychody, stanowiące 3,7% przychodów ogółem, zostały zrealizowane w wysokości 14.148 tys. zł (104,4% planu po zmianach), a przychody z prowadzonej działalności wyniosły 1.676 tys. zł i stanowiły 0,5% przychodów ogółem¹⁸.

Dotacja celowa na finansowanie inwestycji i zakupów inwestycyjnych, stanowiąca 1,3% przychodów ogółem, została zrealizowana w kwocie 5.000 tys. zł (100% planu po zmianach).

Wykonanie przychodów i dochodów Agencji w 2014 r. przedstawiono w załączniku 1 do Informacji.

1.3. Należności

Należności wykazane w planie finansowym ARR na koniec 2014 r. wyniosły 4.423 tys. zł i dotyczyły wierzytelności od beneficjentów Agencji uczestniczących w realizacji mechanizmów krajowych, podatków – w tym VAT, a także rozliczeń z pracownikami. Wzrost poziomu należności o 73,9% w porównaniu do stanu na koniec 2013 r. (wynoszącego 2.543 tys. zł) spowodowany był głównie zwiększeniem należności z tytułu realizacji projektu „Promocja polskiej gospodarki na rynkach międzynarodowych” w ramach PO Innowacyjna Gospodarka 2007–2013 (o 1.085 tys. zł) oraz zwiększeniem należności z tytułu rozliczenia podatku VAT (o 1.070 tys. zł).

Kwota odpisów aktualizujących należności na koniec 2014 r. wyniosła 46.113 tys. zł. Należności brutto uwzględniające odpisy aktualizacyjne na koniec 2014 r. wyniosły 50.536 tys. zł.

Według stanu na koniec 2014 r. należności przeterminowane (wymagalne) wyniosły 45.862,8 tys. zł. Agencja podejmowała działania mające na celu wyegzekwowanie tych należności. W 2014 r. nie nastąpiło przedawnienie należności, wszystkie wierzytelności ARR były prawnie zabezpieczone i objęte postępowaniami windykacyjnymi. Łączna kwota wierzytelności odzyskanych w 2014 r. wyniosła 869,2 tys. zł.

W 2014 r. ARR wyksięgowała z ewidencji księgowej należności na łączną kwotę 24.849,7 tys. zł. Ponadto została rozłożona na raty spłata ośmiu wierzytelności na kwotę ogółem 548,7 tys. zł.

Badanie prawidłowości zastosowanych przepisów i wewnętrznych procedur przeprowadzono w stosunku do należności na kwotę ogółem 24.777,6 tys. zł. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

¹⁸ Pozycja pozostałe przychody obejmuje przychody z tytułu obsługi przez Agencję funduszy promocji produktów rolno-spożywczych, w wysokości do 3,5% kwartalnych wpływów środków finansowych na poszczególne fundusze promocji (zgodnie z § 3 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 1 kwietnia 2010 r. w sprawie rodzaju kosztów związanych z realizacją przez Agencję Rynku Rolnego zadań pokrywanych ze środków funduszy promocji produktów rolno-spożywczych oraz sposobu i warunków przekazywania i rozliczania tych środków (Dz. U. z 2010 r. Nr 76, poz. 498).

2. Koszty ujęte w planie finansowym Agencji

2.1. Planowanie kosztów

W planie finansowym ARR na 2014 r., zawartym w tabeli 10 załącznika nr 11 do ustawy budżetowej na 2014 r., koszty ogółem zostały ustalone w wysokości 360.822 tys. zł.

W planie po zmianach koszty ogółem zwiększono o 22.508 tys. zł (o 6,2%) do 383.330 tys. zł.

Głównym powodem wzrostu planowanych kosztów ogółem było zwiększenie o 21.690 tys. zł (o 10,2%) z 212.500 tys. zł do 234.190 tys. zł kosztów realizacji zadań ustawowych Agencji. Wynikało to przede wszystkim ze zwiększenia środków przeznaczonych na dopłaty do zużytego kwalifikowanego materiału siewnego o 21.500 tys. zł (o 21,7%) z kwoty 99.000 tys. zł do kwoty 120.500 tys. zł.

Ponadto w wyniku zmian planu finansowego, koszty funkcjonowania ARR ogółem zostały zwiększone o 807 tys. zł (o 0,6%) z 139.591 tys. zł do 140.398 tys. zł. Na zwiększenie tych kosztów miały wpływ: wzrost kosztów pozostałych usług obcych o 1.065 tys. zł (o 2,5%) z 43.039 tys. zł do 44.104 tys. zł, wzrost kosztów materiałów i energii o 421 tys. zł (o 10,0%) z 4.194 tys. zł do 4.615 tys. zł, zmniejszenie kosztów remontów o 50 tys. zł (o 15,5%) z 323 tys. zł do 273 tys. zł. Zwiększenie kosztów w ramach usług obcych wynikało głównie z ujęcia w planie finansowym kosztów dotyczących realizacji pomocy technicznej w ramach PROW 2007–2013.

Planowane pozostałe koszty¹⁹ ARR w wysokości 8.731 tys. zł zostały w 2014 r. zwiększone o 11 tys. zł (o 0,1%).

Określony w ustawie budżetowej na 2014 r. dodatni wynik finansowy brutto nie został zmieniony i w planie po zmianach wyniósł 305 tys. zł.

W planie finansowym ARR stanowiącym załącznik do ustawy budżetowej na 2014 r., środki na wydatki majątkowe zaplanowano w wysokości 5.000 tys. zł. Kwota ta w ciągu roku nie uległa zmianie.

2.2. Wykonanie kosztów

Poniesione przez Agencję w 2014 r. koszty ogółem wyniosły 378.548 tys. zł i były niższe o 4.782 tys. zł (o 1,2%) od planu po zmianach (w wysokości 383.330 tys. zł). W porównaniu do 2013 r., koszty ogółem wzrosły o 34.669 tys. zł (o 10,1%), przy czym koszty realizacji zadań wzrosły o 39.078 tys. zł, tj. o 20,2%.

Najwyższy udział w kosztach ogółem stanowiły koszty realizacji zadań ustawowych (61,5%) oraz funkcjonowania Agencji (36,1%).

Koszty funkcjonowania Agencji wyniosły 136.766 tys. zł i były niższe o 3.632 tys. zł (o 2,6%) od planu po zmianach (w wysokości 140.398 tys. zł). Były one niższe o 5.721 tys. zł, tj. o 4,0% od poniesionych w 2013 r. i stanowiły koszty:

- amortyzacji – 6.938 tys. zł, tj. wykonanie w 99,1% planu po zmianach (w porównaniu do 2013 r. koszty amortyzacji zmalały o 1.899 tys. zł, tj. o 21,5%);
- materiałów i energii – 4.147 tys. zł, tj. wykonanie w 89,9% planu po zmianach; było to spowodowane głównie przyjmowaniem najtańszych ofert zakupu materiałów biurowych, materiałów eksploatacyjnych do samochodów i materiałów pozostałych, jak również uzyskaniem korzystnych ofert cenowych na dokonywane zakupy niskocennych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych; w tej grupie w porównaniu do 2013 r. nastąpił spadek kosztów o 2.642 tys. zł, tj. o 28,9%;
- remontów – 230 tys. zł, tj. 84,2% planu po zmianach, m.in. w związku z wystąpieniem niższego od planowanego zapotrzebowania na remonty urządzeń technicznych (w porównaniu do 2013 r. koszty remontów zmalały o 197 tys. zł, tj. o 46,1%);

¹⁹ Na pozostałe koszty składają się: odszkodowania, kary grzywny, odsetki za zwłokę, koszty postępowania sądowego i egzekucyjnego oraz koszty wynikające ze zobowiązań wobec beneficjentów w związku z wyrokami sądowymi i decyzjami podjętymi w trybie odwoławczym, opłaty sądowe, notarialne, komornicze, arbitrażowe.

- pozostałych usług obcych²⁰ – 41.891 tys. zł, tj. 95% planu po zmianach;
- wynagrodzeń – 66.895 tys. zł, tj. 100% planu po zmianach;
- składek na ubezpieczenia społeczne – 10.633 tys. zł, tj. 96,5% planu po zmianach;
- składek na Fundusz Pracy – 1.248 tys. zł, tj. 97% planu po zmianach.

Ujęte w planie finansowym Agencji koszty pomocy technicznej w ramach PROW 2007–2013 przeznaczone na wsparcie procesu wdrażania działania pn. „Działania informacyjne i promocyjne” w wysokości 689 tys. zł zostały zrealizowane w kwocie 173 tys. zł, to jest na poziomie 25% planu. Główną przyczyną niezrealizowania zaplanowanych kosztów było zatwierdzenie w czerwcu 2014 r. przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi Roczego Planu Komunikacji PROW 2007–2013²¹ sporządzonego dla ARR na 2014 r. i zawarcie umowy na udzielenie Agencji dotacji celowej na realizację wyżej wymienionego zadania dopiero 12 listopada 2014 r.²². W związku z tym, że harmonogram określony w Rocznym Planie Komunikacji przewidywał realizację zadań w II, III i IV kwartale 2014 r., nie wszystkie zaplanowane zadania mogły zostać wykonane, na przykład: targi, współprodukcja i emisja programu telewizyjnego. W ocenie NIK ponad półroczne oczekiwanie na zatwierdzenie Planu Komunikacji nie pozwoliło Agencji na realizację wszystkich zaplanowanych zadań w zakresie informacji i promocji działań finansowanych z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) w ramach PROW 2007–2013.

Pozostałe koszty funkcjonowania Agencji zostały zrealizowane w kwocie 4.783 tys. zł, tj. w 91,9% planu po zmianach. Spowodowane to było niższymi niż planowano kosztami dotyczącymi: wypłat ryczałtów za używanie przez pracowników prywatnych samochodów do celów służbowych, podróży służbowych krajowych i zagranicznych, BHP, usług szkoleniowych, itp.

Największy udział w kosztach funkcjonowania ARR miały koszty wynagrodzeń, które stanowiły 48,9% tych kosztów oraz koszty pozostałych usług obcych – 30,6%.

Koszty realizacji zadań ustawowych wyniosły 232.709 tys. zł, tj. 99,4% planu po zmianach i zostały poniesione na:

- dopłaty krajowe do spożycia mleka i przetworów mlecznych w szkołach podstawowych – 109.998 tys. zł, tj. 100% planu po zmianach (w porównaniu do 2013 r. na realizację tego zadania poniesiono koszty wyższe o 4.705 tys. zł, tj. o 4,5%);
- wsparcie finansowe zużycia kwalifikowanego materiału siewnego – 119.764 tys. zł, tj. 99,4% planu po zmianach (w porównaniu do 2013 r. na realizację tego zadania poniesiono koszty wyższe o 33.438 tys. zł, tj. o 38,7%);
- działania promocyjne i informacyjne dotyczące promowania produktów rolnych – 2.947 tys. zł, tj. 79,9% planu po zmianach; było to spowodowane m.in. rezygnacją z realizacji zaplanowanych działań na rynku rosyjskim w związku z wprowadzeniem embarga na polską żywność oraz oszczędnościami uzyskanymi w wyniku przeprowadzonych postępowań o udzielenie zamówień publicznych (w porównaniu do 2013 r. na realizację tego zadania poniesiono koszty wyższe o 935 tys. zł, tj. o 46,5%).

Zaplanowane pozostałe koszty, zostały zrealizowane w kwocie 9.073 tys. zł (tj. 103,8% planu po zmianach). Wykonanie kosztów na poziomie wyższym niż planowano wynikało głównie z konieczności zwiększenia odpisów aktualizujących wartość należności.

Wynik finansowy (zysk) wyniósł 956 tys. zł i był wyższy o 213,4% od zaplanowanego (o 651 tys. zł).

Przeciętne zatrudnienie w ARR w 2014 r., w przeliczeniu na pełne etaty, wyniosło 1.149 osób, co stanowiło 95,7% planowanej wysokości zatrudnienia (tj. 1.200 etatów). W porównaniu do 2013 r. zatrudnienie było niższe o 3 etaty (0,2%), przy czym w Centrali wzrosło o 6 etatów, a w OT ARR zmniejszyło się o 9 etatów.

Koszty wynagrodzeń osobowych i wynagrodzeń bezosobowych w 2014 r. nie przekroczyły wysokości tych kosztów w 2013 r.

²⁰ Pozycja obejmuje m.in. usługi transportowe, obsługę samochodów, usługi łączności, telefony, internet, usługi pocztowe, czynsze, tłumaczenia, ogłoszenia prasowe i publikacje, opiekę autorską programów komputerowych, organizację targów i wystaw, dofinansowanie do nauki oraz pozostałe usługi obce dotyczące pomocy technicznej PROW 2007–2013 oraz kosztów realizacji PO Innowacyjna Gospodarka 2007–2013.

²¹ Wydatki określone w tym Planie były finansowane w ramach Pomocy Technicznej PROW 2007–2013.

²² Proces zatwierdzenia ww. planu trwał od 30 września 2013 r. do 23 czerwca 2014 r. Projekt umowy na udzielenie ww. dotacji celowej ARR przekazała do MRiRW pismem z 7 lipca 2014 r.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie osobowe brutto przypadające na etat w 2014 r. wyniosło 4.696 zł i było niższe o 48 zł w porównaniu do 2013 r.

Zestawienie danych dotyczących zatrudnienia i wynagrodzeń w Agencji w 2014 r. przedstawiono w załączniku 4 do Informacji.

Wykonanie wydatków majątkowych na koniec 2014 r. wyniosło 5.000 tys. zł, tj. 100% planu po zmianach. Wydatki te poniesiono na zakup oprogramowania i infrastruktury informatycznej (1.208 tys. zł), a także jej utrzymanie i rozwój (3.792 tys. zł).

Kontrolę efektów rzeczowych przeprowadzono na próbie wydatków majątkowych w kwocie 3.970,7 tys. zł. Ustalono, że wydatki te zostały wykorzystane celowo i gospodarnie. Nie stwierdzono opóźnień w realizowaniu płatności.

W 2014 r. Agencja udzieliła 35 zamówień publicznych na dostawy i usługi o łącznej wartości netto 6.397 tys. zł, których jednostkowa wartość przekraczała wyrażoną w złotych równowartość kwoty 14.000 euro i była mniejsza od kwot określonych w przepisach²³ wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych²⁴. Agencja udzieliła także 17 zamówień na dostawy i usługi o łącznej wartości netto 67.400,5 tys. zł i wartości jednostkowej równej lub przekraczającej kwoty określone w ww. przepisach.

Agencja złożyła do Urzędu Zamówień Publicznych roczne sprawozdanie o udzielonych zamówieniach publicznych w 2014 r., w terminie zgodnym z art. 98 ustawy pzp.

Zbadano sześć wybranych²⁵ postępowań o udzielenie zamówienia publicznego o łącznej wartości 59.508,7 tys. zł (tj. 80,6% wartości zamówień udzielonych przez ARR w 2014 r.), z tego pięć w trybie przetargu nieograniczonego i jedno w trybie z wolnej ręki. Wydatki związane z realizacją wyżej wymienionych zamówień w 2014 r. wyniosły 7.632,5 tys. zł. Stwierdzono, że postępowania zostały udzielone zgodnie z ustawą pzp oraz z wewnętrznymi procedurami Agencji.

W 2014 r. Biuro Finansowo-Księgowe ARR prowadziło monitoring wykonania planu finansowego Agencji m.in. poprzez:

- wstępne zatwierdzanie realizowanych wydatków w zakresie zgodności z planem finansowym i zapewnienia środków finansowych na ich realizację,
- wykonywanie kontroli zrealizowanych operacji finansowych pod względem finansowym,
- monitorowanie kosztów i wydatków biur i oddziałów terenowych w ramach przyznaných limitów,
- sporządzanie, w oparciu o dane pochodzące z ksiąg rachunkowych, informacji dla kierownictwa Agencji o realizacji planu finansowego.

Wykonanie kosztów i wydatków Agencji w 2014 r. przedstawiono w załączniku 1 do Informacji.

2.3. Zobowiązania

Na koniec 2014 r. zobowiązania ARR według sprawozdań Rb-40 i Rb-35 z 24 lutego 2015 r. wyniosły 942 tys. zł²⁶ i były wyższe od planu po zmianach (441 tys. zł) o 501 tys. zł, tj. o 113,6%, oraz o 126 tys. zł, tj. o 11,8% niższe od zobowiązań na koniec 2013 r. (1.068 tys. zł). Kwota zobowiązań obejmowała m.in. zobowiązania wobec beneficjentów z tytułu realizacji mechanizmów krajowych, zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz zobowiązania publicznoprawne.

Na 31 grudnia 2014 r. nie wystąpiły zobowiązania długoterminowe oraz zobowiązania wymagalne.

²³ Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2013 r. w sprawie kwot wartości zamówień oraz konkursów, od których jest uzależniony obowiązek przekazywania ogłoszeń Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej (Dz. U. z 2013 r., poz. 1735).

²⁴ Dz. U. z 2013 r., poz. 907 ze zm., zwana dalej pzp.

²⁵ Dokonano celowego wyboru postępowań do badania, na podstawie przeprowadzonej analizy ryzyka wystąpienia nieprawidłowości, w oparciu o ustalenia wcześniejszych kontroli w ARR.

²⁶ Bez zobowiązań z tytułu wadium i kaucji, Funduszu Promocji Mleka i wpłat pracowniczych na opiekę medyczną, które nie są wykazywane w planie finansowym.

3. Sprawozdania

Dane prezentowane w sprawozdaniach:

- z wykonania planu dochodów i wydatków agencji wykonawczej (Rb–35) za IV kwartał 2014 r., sporządzonego w dniu 24 lutego 2015 r.,
- z wykonania określonego w ustawie budżetowej na 2014 r. planu finansowego ARR (Rb–40) za IV kwartał 2014 r., sporządzonego w dniu 24 lutego 2015 r.,
- w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2014 r. o stanie:
 - a) należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb–N),
 - b) zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb–Z), sporządzonych w dniu 19 lutego 2015 r.
- z wykonania planu finansowego ARR w układzie zadaniowym w 2014 r. (Rb–BZ2), sporządzonego w dniu 12 marca 2015 r.

były zgodne z ewidencją księgową.

Sprawozdania zostały przekazane do Głównego Urzędu Statystycznego, Ministerstwa Finansów oraz Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi – w terminach określonych w rozporządzeniach Ministra Finansów: z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej, z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych, z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym.

4. Księgi rachunkowe²⁷

W 2014 r. ewidencja finansowo–księgowa w ARR była prowadzona w systemie informatycznym EGERIA.

Badanie prawidłowości ksiąg przeprowadzono w zakresie poprawności formalnej dowodów i zapisów księgowych oraz wiarygodności zapisów księgowych pod względem prawidłowości wartości transakcji, okresu księgowania, ujęcia na kontach syntetycznych i analitycznych oraz w sprawozdaniach budżetowych. Próbę do badania wyznaczono ze zbioru dowodów księgowych będących fakturami lub dokumentami równoważnymi fakturom i stanowiącymi podstawę płatności w 2014 r. oraz zapisów księgowych odpowiadających tym dokumentom.

Do kontroli wylosowano metodą monetarną (MUS)²⁸ 39 zapisów dotyczących wydatków o łącznej wartości 9.952,7 tys. zł. Dodatkowo, w ramach badania prawidłowości pięciu postępowań w trybie zamówień publicznych, jako próbę dobraną celowo zbadano 47 dowodów księgowych dotyczących wydatków na łączną kwotę 7.632,5 tys. zł. W wyniku przeprowadzonego badania stwierdzono, że dowody spełniały wymogi formalne dotyczące bieżącej kontroli rachunkowej i kontroli merytorycznej, a odpowiadające im zapisy księgowe zostały prawidłowo zaewidencjonowane w systemie finansowo-księgowym. Wydatki zostały dokonane w sposób oszczędny, celowy i zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa w tym zakresie.

5. Wykonanie zadań

5.1. Realizacja zadań ustawowych

W 2014 r. Agencja realizowała w szczególności zadania określone w art. 11 ust. 1 ustawy o ARR oraz zadania określone odrębnymi przepisami. Zadania obejmowały 44 mechanizmy administrowane przez ARR, z tego (w ramach planu finansowego na 2014 r.) trzy mechanizmy finansowane z budżetu krajowego (tzw. mechanizmy krajowe) oraz 16 mechanizmów finansowanych lub współfinansowanych z EFRG, tzw. mechanizmy Wspólnej Polityki Rolnej (poza planem finansowym).

²⁷ Zgodnie z założeniami przyjętymi w kontroli wykonania budżetu państwa w 2014 r., przeprowadzono ograniczone badanie systemu rachunkowości, wobec niewystąpienia przesłanek do badania pełnego.

²⁸ MUS (Monetary Unit Sampling) – metoda statystyczna uwzględniająca prawdopodobieństwo wyboru proporcjonalne do wartości transakcji. Populacja oceniana 369.967,9 tys. zł, populacja badana 55.793,5 tys. zł, wartość ryzyka statystycznego 5%, próg istotności 1,5% wartości populacji ocenianej, błąd badania 0,75 progu istotności. Z populacji wyłączono zapisy dotyczące wynagrodzeń (wraz z pochodnymi) oraz pozycje o wartości poniżej 50 zł.

Spółród 16 mechanizmów WPR, w 2014 r. ze względu na kryzysową sytuację na rynku wieprzowiny oraz owoców i warzyw zostały uruchomione trzy nowe mechanizmy:

- Nadzwyczajne środki wspierania rynku wieprzowiny,
- Tymczasowe nadzwyczajne wsparcie producentów owoców i warzyw,
- Dalsze tymczasowe wsparcie producentów owoców i warzyw.

Ponadto Agencja realizowała 25 mechanizmów (finansowanych z innych źródeł lub niefinansowych), w tym m.in. działania 133 „Działania informacyjne i promocyjne” w ramach PROW 2007–2013 oraz Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014–2020²⁹.

W zakresie mechanizmów ujętych w planie finansowym ARR, z tytułu dopłaty krajowej do spożycia mleka i przetworów mlecznych w szkołach podstawowych³⁰ ARR w 2014 r. wypłaciła 109.998 tys. zł do 46,9 tys. ton mleka i przetworów mlecznych. Pomocą objęto około 12 tys. szkół, deklarujących udział w programie około 2,4 mln uczniów (rok szkolny 2014/2015).

W ramach dopłat do materiału siewnego w 2014 r. Agencja udzieliła pomocy 75,2 tys. beneficjentów w wysokości 119.760 tys. zł³¹. Powierzchnia gruntów ornich obsianych lub obsadzonych materiałem siewnym kategorii „elitarny” lub „kwalifikowany” wyniosła 1.051,7 tys. ha. W porównaniu z 2013 r., liczba beneficjentów wzrosła o blisko 26%, a areal powierzchni obsianej lub obsadzonej materiałem siewnym ww. kategorii powiększył się o 36,8%. Wzrost zainteresowania wsparciem w zakresie dopłat do materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany był spowodowany przede wszystkim zmianą przepisów wspólnotowych i zwiększeniem z 7,5 tys. euro do 15 tys. euro maksymalnego limitu pomocy de minimis przysługującego jednemu producentowi rolnemu w okresie 3 lat podatkowych.

Ponadto w ramach działań promocyjnych i informacyjnych mających na celu promowanie produktów rolnych i żywnościowych, metod ich produkcji, a także systemów jakości produktów rolnych i żywnościowych wydatkowano 3.044 tys. zł, realizując 573 przedsięwzięcia, tj. m.in.: udział w targach w Kazachstanie, Algierii, Holandii, Chinach, Grecji i Hiszpanii, udział w piknikach, warsztatach i pokazach w kraju, wykłady specjalistów, konferencje, seminaria i szkolenia. Ponadto w ramach branżowego programu promocji polskich specjalności żywnościowych w 2014 r. ARR m.in. zorganizowała udział polskich przedsiębiorców w międzynarodowych targach w Chinach, Rosji, Zjednoczonych Emiratach Arabskich i Francji oraz w targach POLAGRA FOOD w Poznaniu.

W mechanizmie WPR „Dopłaty do prywatnego przechowywania masła” w 2014 r. wypłacono 12 tys. zł na podstawie trzech umów zawartych w 2013 r. W 2014 r. zawarto trzy umowy na dopłaty do przechowywania 60 ton, z czego dwie umowy obejmujące 40 ton masła zostały rozwiązane przez przedsiębiorcę przed osiągnięciem minimalnego okresu przechowywania. Dopłaty w ramach trzeciej umowy zostaną wypłacone w 2015 r.

W mechanizmie „Dopłaty do spożycia mleka i przetworów mlecznych w placówkach oświatowych” (program „Mleko w szkole”) w roku szkolnym 2013/2014 uczestniczyło około 14,05 tys. placówek oświatowych (około 29% ogółu placówek oświatowych w Polsce), a mleko i przetwory mleczne spożywało około 2,45 miliona dzieci (około 42% ogółu dzieci w placówkach oświatowych w Polsce). W 2014 r. ARR zrealizowała dopłaty do około 53,6 tys. ton mleka i jego przetworów na kwotę 40.756 tys. zł.

²⁹ Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa (PO PŻ) 2014–2020 stanowi implementację Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym ustanowionego na lata 2014–2020 rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 223/2014 z dnia 11 marca 2014 r. Porozumienie pomiędzy ARR a Ministrem Pracy i Polityki Społecznej o powierzeniu Agencji zadań w ramach PO PŻ 2014–2020 zostało podpisane 17 września 2014 r.

³⁰ Mechanizm ten pn. „Dopłata krajowa do spożycia mleka i przetworów mlecznych w szkołach podstawowych”, wprowadzony ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o organizacji rynku mleka i przetworów mlecznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 50 ze zm.) był uzupełnieniem mechanizmu unijnego „Dopłaty do spożycia mleka i przetworów mlecznych w placówkach oświatowych”.

³¹ ARR w 2014 r. w zakresie realizacji mechanizmu „Dopłaty do materiału siewnego” wypłaciła 119.806 tys. zł. Różnica w kwocie 46 tys. zł wynikała ze zwrotów środków od beneficjentów w 2014 r., które zostały przeznaczone na finansowanie dopłat w 2014 r.

W 2014 r. Agencja wypłaciła refundacje wywozowe w kwocie 335 tys. zł do 445 ton produktów, z tego do 386 ton wołowiny i 59 ton mięsa drobiowego. Wydano na poszczególnych rynkach rolnych 1.294 pozwoleń na przywóz i wywóz produktów rolno-spożywczych z/do krajów pozaunijnych oraz 107 tzw. wyciągów z pozwoleń.

W ramach programu „Owoce i warzywa w szkole” w 2014 r. ARR wypłaciła pomoc w wysokości 72.100 tys. zł z tytułu dostarczonych i udostępnionych porcji owoców, warzyw i soków dzieciom ze szkół podstawowych oraz w ramach prowadzonych działań związanych z programem, takich jak konferencje i spotkania informacyjne, cykl imprez plenerowych (np. „Warzywiada”), strona internetowa www.owocewzskole.org, spoty reklamowe, materiały promocyjne dla dzieci. W I semestrze roku szkolnego 2014/2015 dostawy organizowane były przez 110 zatwierdzonych dostawców do około 11,1 tys. szkół podstawowych, w których owoce i warzywa spożywało ponad 1.323 tys. dzieci z klas I-III oraz dzieci, realizujących obowiązek rocznego przygotowania przedszkolnego zorganizowany w szkole podstawowej, po raz pierwszy objęte programem w roku szkolnym 2014/2015. Programem objęto około 95% liczby dzieci z grupy docelowej.

W ramach „Krajowego Programu Wsparcia Pszczelarstwa w Polsce na lata 2013/14, 2014/15, 2015/16” Agencja w 2014 r. realizowała mechanizm „Wsparcie rynku produktów pszczelich” i wypłaciła 20.100 tys. zł do 354 rozliczonych umów dotyczących m.in. wsparcia zwalczania warrozy, zasiedlania uli oraz racjonalizacji sezonowego przenoszenia uli.

W ramach mechanizmu „Wsparcie działań promocyjnych i informacyjnych na rynkach wybranych produktów rolnych” wypłacono łącznie 40.081 tys. zł, z tego: środki UE stanowiły 24.395 tys. zł, a środki krajowe 15.686 tys. zł. Ponadto ze środków krajowych wypłacono kwotę 1.207 tys. zł stanowiącą równowartość podatku VAT dotyczącą ww. mechanizmu. W 2014 r. kontynuowana była realizacja 10 programów informacyjnych lub promocyjnych, takich jak np.: „Makarony Europy”, „Jabłka każdego dnia”, „Mam kota na punkcie mleka” i „Trzy znaki smaku”, a także podpisano umowy na trzy programy: „Gwarancja jakości QAFP”, „Trade milk” oraz „Europejskie jabłka dwukolorowe”.

W ramach mechanizmu „Nadzwyczajne środki wspierania rynku wieprzowiny” w 2014 r. do oddziałów terenowych ARR wpłynęło 1.448 wniosków dotyczących około 49,7 tys. sztuk świń o łącznej masie tusz wynoszącej około 4,9 tys. ton. Przyznano i wypłacono pomoc finansową do 49.130 sztuk świń o łącznej zakwalifikowanej masie tusz wynoszącej 4,6 tys. ton, w kwocie 6.856 tys. zł.

W ramach mechanizmu „Tymczasowe nadzwyczajne wsparcie producentów owoców i warzyw” w 2014 r. do ARR wpłynęło około 4 tys. wniosków, które dotyczyły 46 tys. ton wycofanych z rynku owoców i warzyw (głównie jabłek) oraz 3,6 tys. ha, na których dokonano zielonych zbiorów/niezbierania (jabłek, kapusty i marchwi). Do 31 grudnia 2014 r. Agencja wypłaciła 25.168 tys. zł (według stanu na 22 marca 2015 r. ARR wypłaciła 68.009 tys. zł), odpowiednio do 4,72 tys. ton owoców i warzyw i 2,34 tys. ha upraw. W wyniku analizy sytuacji rynkowej i przebiegu realizacji pomocy dla producentów, Komisja Europejska uruchomiła we wrześniu 2014 r. dalsze tymczasowe wsparcie producentów owoców i warzyw. W 2014 r. producenci złożyli łącznie około 2 tys. powiadomień o zamiarze przeprowadzenia wycofania z rynku na bezpłatną dystrybucję lub niezbierania plonów. W ramach dalszego tymczasowego wsparcia producentów owoców i warzyw ARR 22 marca 2015 r. wypłaciła łącznie 2.568 tys. zł.

W 2014 r. z uwagi na sytuację rynkową, tj. poziom cen rynkowych przekraczający poziom cen interwencyjnych, Agencja nie prowadziła interwencyjnego zakupu zbóż, masła i odtłuszczonego mleka w proszku. Nie przechowywała również produktów stanowiących zapasy interwencyjne UE, nie prowadziła sprzedaży interwencyjnej, a także nie wydawała artykułów spożywczych w ramach realizacji programu dostarczania żywności osobom najbardziej potrzebującym w UE.

Ponadto ARR prowadziła w 2014 r., zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o organizacji rynku mleka i przetworów mlecznych³², działania dotyczące m.in.: rozdziału krajowej rezerwy kwoty krajowej, obsługi transferów i konwersji kwot indywidualnych, zmniejszania lub cofnięcia kwot indywidualnych, kontrolowania ilości mleka lub przetworów mlecznych wprowadzonych na rynek, a także stopnia wykorzystania i rozliczenia kwot krajowych, monitorowania liczby producentów mleka w kraju, kontroli ilości mleka wprowadzonego do obrotu w danym roku kwotowym oraz rejestracji podmiotów skupujących mleko. W zakresie zarządzania systemem kwotowania produkcji mleka ARR w 2014 r. wydała 111,5 tys. decyzji administracyjnych.

Agencja monitorowała kwotową i pozakwotową produkcję cukru i izoglukozy oraz sprawdzała prawidłowość wykorzystania produkcji pozakwotowej, zgodnie z przepisami prawa wspólnotowego. Kwoty produkcyjne na dany rok gospodarczy przyznawane są producentom cukru i izoglukozy przez ministra właściwego do spraw rynków rolnych. Z tytułu opłaty produkcyjnej za rok gospodarczy 2013/2014 ARR w 2014 r. naliczyła i pobrała od producentów cukru i izoglukozy 72.431 tys. zł. Ponadto dokonano ostatecznego rozliczenia z Komisją Europejską nadpłaty opłat produkcyjnych za lata gospodarcze 2004/2005 i 2005/2006 w wysokości 22.145 tys. zł oraz odsetek od nadpłaconych opłat produkcyjnych za rok gospodarczy 2004/2005 w wysokości 31.928 tys. zł. W 2014 r. ARR monitorowała rynek biokomponentów i biopaliw ciekłych, produkcję biogazu rolniczego, przetwarzanie cukru przemysłowego, przestrzeganie zobowiązań zawartych w umowach przez beneficjentów Krajowego Programu Restrukturyzacji oraz rozliczała dokonanie rafinacji surowego cukru trzcinowego przywiezionego spoza UE.

Agencja, w ramach zadań nałożonych na mocy ustawy z dnia 26 stycznia 2007 r. o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego³³, kontynuowała realizację zadań z zakresu zatwierdzania i prowadzenia rejestru pierwszych przetwórców surowca tytoniowego, zatwierdzania punktów odbioru surowca tytoniowego oraz potwierdzania spełniania przez surowiec tytoniowy wymagań jakościowych. W 2014 r. ARR zatwierdziła dwóch pierwszych przetwórców surowca tytoniowego i cztery punkty odbioru surowca tytoniowego. Ponadto w ramach płatności niezwiązanej z produkcją tytoniu Agencja – realizując sprawy wszczęte i niezakończone w latach poprzednich z uwagi na toczące się postępowania spadkowe – wypłaciła w 2014 r. kwotę 16 tys. zł do czterech ton surowca tytoniowego za 2011 r.

Ponadto w 2014 r. ARR – na wniosek Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) – opiniowała sprawy dotyczące producentów rolnych w zakresie ich prawa do uzyskania płatności niezwiązanej. W przypadku niezwiązanych z produkcją płatności uzupełniających dla producentów rolnych w sektorze skrobi ziemniaczanej, ARR wydała siedem opinii, a w zakresie płatności uzupełniających dla producentów surowca tytoniowego – pięć opinii.

Agencja w 2014 r. kontynuowała realizację mechanizmu „Administrowanie potencjałem produkcyjnym winorośli i wina”. Przedmiotem działań Agencji było prowadzenie ewidencji producentów i przedsiębiorców wyrabiających wino (przeznaczone do wprowadzenia do obrotu) z winogron pochodzących z upraw winorośli położonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz określenie na podstawie składanych deklaracji: powierzchni upraw winorośli położonych na terenie kraju, zbiorów winogron, szacunków dostaw winogron oraz moszczu winogronowego, ostatecznej produkcji wina w roku gospodarczym 2013/2014, szacunków produkcji wina w roku gospodarczym 2014/2015, zapasów wina i moszczu winogronowego na 31 lipca 2014 r. (tj. na ostatni dzień roku gospodarczego 2013/2014) i ilości wina wprowadzonego do obrotu w roku gospodarczym 2013/2014.

W przypadku działania 133 „Działania informacyjne i promocyjne” w ramach PROW 2007–2013 ARR, jako podmiot wdrażający, w 2014 r. rozpatrzyła 13 wniosków o przyznanie pomocy na kwotę 11.173 tys. zł i zawarła siedem umów na 3.753 tys. zł. Ze wsparcia skorzystali producenci wytwarzający produkty w ramach systemów jakości: Gwarantowana Tradycyjna Specjalność, Chronione Oznaczenie Geograficzne oraz Jakość Tradycja.

³² Dz. U. z 2013 r., poz. 50 ze zm.

³³ Dz. U. z 2012 r., poz. 1164 ze zm.

W 2014 r. w ramach PO PŻ 2014–2020, ARR działając jako instytucja pośrednicząca, zawarła pięć umów z wykonawcami – wyłonionymi w przetargu – na dostawę: mielonki wieprzowej, makaronu świderki, cukru białego, mleka UHT, oleju rzepakowego do – wskazanych przez organizacje partnerskie o zasięgu ogólnopolskim lub ponadregionalnym (OPO) – magazynów regionalnych organizacji partnerskich. Zgodnie z ww. umowami od 1 do 20 grudnia 2014 r. do magazynów dostarczono 14,6 tys. ton artykułów spożywczych o łącznej wartości 37.035 tys. zł. Ponadto ARR zawarła z OPO (tj. Caritas Polska, Federacją Polskich Banków Żywności, PCK i Polskim Komitetem Pomocy Społecznej) umowy na dofinansowanie projektu z tytułu kosztów administracyjnych, transportu i magazynowania, na łączną kwotę około 1.852 tys. zł.

W 2014 r. Agencja – w ramach obsługi dziewięciu funduszy promocji – wydała 500 decyzji w sprawie udzielenia wsparcia i wypłaciła 55.583 tys. zł. Ze środków ww. funduszy sfinansowano m.in. dopłaty do spożycia mleka w placówkach oświatowych (program „Mleko w szkole”), udział w targach zagranicznych, organizację wystaw zwierząt hodowlanych, organizację imprez plenerowych oraz inne działania promocyjne. Najwięcej środków finansowych wypłacono z rachunków Funduszu Promocji Mięsa Wieprzowego – 17.213 tys. zł i Funduszu Promocji Mleka – 11.449 tys. zł. Ponadto ze środków Funduszu Promocji Mleka (FPM) w 2014 r. Agencja wypłaciła dofinansowanie w kwocie 1.424 tys. zł do 3,6 tys. ton mleka i przetworów mlecznych dostarczonych do przedszkoli i gimnazjów. Dzięki wsparciu z FPM w roku szkolnym 2013/2014 mleko i przetwory mleczne w ramach programu „Mleko w szkole” spożywało około 211 tys. dzieci uczęszczających do około 2 tys. przedszkoli i gimnazjów.

Zestawienie danych dotyczących realizowanych mechanizmów pomocowych i efektów rzeczowych przedstawiono w załącznikach 2 i 3 do Informacji.

5.2. Wydatki w układzie zadaniowym

W budżecie zadaniowym ARR na 2014 r., w ramach funkcji 13. Zabezpieczenie społeczne i wspieranie rodziny i zadania 13.1.W. Pomoc i integracja społeczna – Agencja ujęła jedno działanie, natomiast w ramach funkcji 21. Polityka rolna i rybacka, w zadaniu 21.7.W Realizacja Wspólnej Polityki Rolnej oraz pomocy krajowej – 10 działań i dwa podzadania.

W sporządzonym rocznym sprawozdaniu Rb–BZ2 z wykonania planu finansowego ARR w układzie zadaniowym za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2014 r. wykazano zrealizowane wydatki w kwocie 607.389,4 tys. zł, tj. w wysokości 95,9% planu po zmianach. Istotne odchylenie od planowanej wielkości miernika stwierdzono w przypadku działania „Kwotowanie produkcji mleka”, gdzie z zaplanowanych 150.000 decyzji wydano 111.503 (74%). Niższe niż zaplanowano wykonanie miernika wynikało m.in. z braku przepisów regulujących możliwość wydania blisko 40 tys. decyzji w zakresie zarządzania systemem kwotowania produkcji mleka. Decyzje te zostały wydane w 2015 r. po wejściu w życie rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 22 grudnia 2014 r. w sprawie współczynnika przydziału kwot indywidualnych z krajowej rezerwy przeznaczonej dla dostawców hurtowych w roku kwotowym 2014/2015³⁴.

Roczne sprawozdanie Rb–BZ2 zostało sporządzone zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym.

W 2014 r. Prezes ARR przekazywał nadzorującemu Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi informacje z przebiegu wykonania zadań oraz inne materiały w cyklu tygodniowym, miesięcznym, półrocznym i rocznym – w zależności od obowiązujących przepisów lub zapotrzebowania ze strony Ministra.

³⁴ Dz. U. z 2014 r., poz. 1955.

Agencja przekazała m.in. sprawozdania i informacje za rok budżetowy 2014 (tygodniowe, miesięczne, wstępne miesięczne, miesięczne sprawozdanie – Tabela 104, roczne) jako agencja płatnicza środków EFRG; miesięczne sprawozdania z realizacji płatności w ramach Wspólnej Polityki Rolnej; miesięczne zbiorcze zestawienia prognozowanych wydatków Agencji na kolejny najbliższy miesiąc w podziale na dni miesiąca oraz kolejne dwa miesiące w podziale na poszczególne dekady miesiąca; kwartalne prognozy płatności w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich; półroczne zestawienia wydatków dokonywanych kartami płatniczymi; kwartalne sprawozdania budżetowe oraz w zakresie realizacji operacji finansowych; informację dotyczącą stopnia wykorzystania krajowej kwoty mlecznej w danym roku kwotowym; miesięczne informacje o ilości mleka dostarczonego do podmiotów skupujących przez dostawców hurtowych z podaniem stopnia wykorzystania kwot indywidualnych przysługujących dostawcom w ujęciu wojewódzkim oraz robocze informacje dotyczące określenia wysokości współczynnika przydziału.

Ponadto Agencja na bieżąco – w miarę potrzeb zgłaszanych przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi – opracowywała doraźne informacje o realizacji zadań w ramach administrowania mechanizmami WPR i krajowymi, które miały na celu informowanie Ministerstwa o realizowanych przez Agencję zadaniach wynikających z uruchomienia i prowadzenia mechanizmów zgodnie z zasadami Wspólnej Polityki Rolnej oraz wykonywania zadań powierzonych Agencji.

5.3. Rozliczenie dotacji otrzymanych przez Agencję

Na realizację zadań w 2014 r. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi przyznał Agencji dotacje celowe w kwocie ogółem 239.879,5 tys. zł, z których wykorzystano 237.973 tys. zł, tj. 99,2%. Udzielenie tych dotacji zostało poprzedzone zawarciem umów:

- z dnia 10 stycznia 2014 r. w sprawie udzielenia dotacji celowej w wysokości 17.707 tys. zł na dopłaty krajowe do spożycia mleka i przetworów mlecznych w szkołach podstawowych, wsparcie finansowe zużycia kwalifikowanego materiału siewnego, działania promocyjne i informacyjne dotyczące promowania produktów rolnych; aneksem do ww. umowy zawartym 10 marca 2014 r., kwota dotacji została zwiększona do 212.500 tys. zł (limit dotacji celowej w ustawie budżetowej na 2014 r.); w wyniku realizacji określonych w umowie zadań Agencja wydatkowała ogółem 211.836,2 tys. zł, niewykorzystana kwota dotacji 665,4 tys. zł została zwrócona na rachunek MRiRW zgodnie z umową; rozliczenie dotacji zostało zatwierdzone przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi 11 lutego 2015 r.;
- z dnia 8 kwietnia 2014 r. na realizację zadań z zakresu inwestycji i zakupów inwestycyjnych na kwotę 5.000 tys. zł; do ww. umowy zawarto trzy aneksy; zmianie uległ podział środków, zakres rzeczowy i harmonogram przekazywania dotacji; dotacja została wykorzystana w 100%; rozliczenie dotacji zostało zatwierdzone 3 lutego 2015 r.;
- z dnia 23 października 2014 r. na realizację zadania „Wsparcie finansowe zużycia kwalifikowanego materiału siewnego ...”, zgodnie z którą Agencji przyznano kwotę 21.500 tys. zł; w wyniku realizacji umowy Agencja wydatkowała ogółem 20.792,5 tys. zł, tj. 96,7% planowanych środków; niewykorzystane środki w kwocie 707,5 tys. zł zostały zwrócone 31 grudnia 2014 r.; rozliczenie dotacji zostało zatwierdzone 3 lutego 2015 r.;
- z dnia 12 listopada 2014 r. na realizację części zadań wynikających z art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013³⁵ w celu wsparcia procesu wdrażania

³⁵ Dz. U. z 2013 r., poz. 173 ze zm.

działania pn. „Działania informacyjne i promocyjne” PROW 2007–2013 (Pomoc Techniczna); Agencji przyznano kwotę dotacji w wysokości 689,5 tys. zł; aneksem z dnia 31 grudnia 2014 r. zmianie uległ szczegółowy wykaz kosztów; w wyniku realizacji umowy Agencja wydatkowała ogółem 172,9 tys. zł, tj. 25,1% planowanych wydatków; niewykorzystane środki w kwocie 516,6 tys. zł zostały zwrócone 31 grudnia 2014 r.; rozliczenie dotacji zostało zatwierdzone 5 lutego 2015 r.;

- z dnia 22 grudnia 2014 r. na realizację zadania „Produkcja filmu promującego Polskę na Wystawie Światowej EXPO 2015 w Mediolanie”; Agencji przyznano kwotę 190 tys. zł; w wyniku realizacji umowy Agencja wydatkowała ogółem 171,4 tys. zł, tj. 90% planowanych środków; niewykorzystane środki w kwocie 18,6 tys. zł zostały zwrócone 31 grudnia 2014 r.; rozliczenie dotacji zostało zatwierdzone 13 lutego 2015 r.

Ponadto w trybie ustawy o uruchamianiu środków na WPR, Agencja w 2014 r. otrzymała od Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z części 35 – Rynki rolne kwotę 237.113,1 tys. zł na realizację programów finansowanych z udziałem środków UE, z tego 188.414,2 tys. zł z budżetu środków europejskich i 48.698,9 tys. zł z budżetu państwa rozumianego jako budżet krajowy na współfinansowanie krajowe Wspólnej Polityki Rolnej. Wydatkowano wszystkie otrzymane środki na mechanizmy szczegółowo opisane w rozdziale 6 Informacji. Efekty rzeczowe przedstawiono rozdziale 5.1 Informacji.

Z przekazanej ARR w 2014 r. dotacji podmiotowej w kwocie 128.601 tys. zł, przeznaczonej na bieżące koszty funkcjonowania, wykorzystano 125.709 tys. zł (97,8%), a niewykorzystaną kwotę Agencja zwróciła terminowo na rachunek wydatków MRiRW w dwóch transzach: 31 grudnia 2014 r. – 2.888 tys. zł oraz 28 stycznia 2015 r. – 4 tys. zł.

6. Programy współfinansowane ze środków Unii Europejskiej

W 2014 r. na programy i mechanizmy współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach I filara WPR Agencja wydatkowała 239.018 tys. zł, z tego ze środków unijnych 190.147 tys. zł i środków krajowych 48.871 tys. zł³⁶, w szczególności na:

- program „Owoce i warzywa w szkole” – 72.386 tys. zł (54.075 tys. zł ze środków unijnych, 18.311 tys. zł ze środków krajowych), w tym VAT 286 tys. zł,
- dopłaty do spożycia mleka i przetworów mlecznych w placówkach oświatowych – 40.756 tys. zł (100% ze środków unijnych),
- zapobieganie zakłóceniom i sytuacjom kryzysowym na rynku – 32.024 tys. zł (28.596 tys. zł ze środków unijnych, 3.428 tys. zł ze środków krajowych), z tego na:
 - nadzwyczajne środki wspierania rynku wieprzowiny – 6.856 tys. zł (3.428 tys. zł ze środków unijnych, 3.428 tys. zł ze środków krajowych),
 - tymczasowe nadzwyczajne wsparcie producentów owoców i warzyw – 25.168 tys. zł (100% ze środków unijnych),
- wsparcie działań promocyjnych i informacyjnych na rynkach wybranych produktów rolnych – 40.081 tys. zł (24.395 tys. zł ze środków unijnych, 15.686 tys. zł ze środków krajowych),
- opłaty produkcyjne dla sektora cukru – odsetki wyrównawcze – 31.928 tys. zł (100% ze środków unijnych),
- wsparcie rynku produktów pszczelich – 20.100 tys. zł (10.050 tys. zł ze środków unijnych, 10.050 tys. zł ze środków krajowych).

³⁶ Wydatki dokonywane są przez ARR ze środków otrzymanych od Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z budżetu środków europejskich i budżetu państwa części 35 – Rynki rolne oraz ze środków odzyskanych od beneficjentów z tytułu zwrotu nienależnie pobranych płatności wraz z odsetkami, przejęcia zabezpieczeń oraz kar i grzywien, zgodnie z § 5 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 12 stycznia 2010 r. w sprawie środków na realizację wspólnej polityki rolnej (Dz. U. z 2014 r., poz. 63 ze zm.).

W porównaniu do 2013 r., wydatki na programy i mechanizmy współfinansowane ze środków Unii Europejskiej zmalały o 52,3%, tj. o 239.018 tys. zł. W 2013 r. została zakończona realizacja programu dostarczania nadwyżek żywności najuboższej ludności Unii Europejskiej, w ramach którego ARR w 2013 r. wydatkowała 342.437 tys. zł. Pierwsze płatności w ramach PO PŻ 2014–2020, którego realizację ARR rozpoczęła w 2014 r. zostały dokonane dopiero w lutym 2015 r.

Zestawienie danych o realizacji programów i mechanizmów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej przedstawiono w załącznikach 2 i 3 do Informacji.

Należności

Według stanu na dzień 31 grudnia 2014 r., należności³⁷ Agencji z tytułu działalności WPR wyniosły 12.032 tys. zł i były wyższe o 11.241 tys. zł w stosunku do stanu na 31 grudnia 2013 r. Przyczyną wzrostu było m.in.:

- wystąpienie na koniec 2014 r. należności od beneficjentów w ramach mechanizmu „Tymczasowe nadzwyczajne wsparcie producentów owoców i warzyw” w wysokości 7.670 tys. zł,
- wzrost należności z tytułu opłaty wyrównawczej za 2014 r. dotyczącej mechanizmu „Kwotowanie produkcji mleka” o kwotę 3.540 tys. zł.

Kwota należności wymagalnych wynosiła 6.941,8 tys. zł, tj. 57,7% należności ogółem. Łączna kwota odzyskanych w 2014 r. wierzytelności ARR wyniosła 751 tys. zł.

W 2014 r. Prezes ARR umorzył³⁸ należności na kwotę 1,4 tys. zł. Ponadto, ze względu na brak możliwości odzyskania – pomimo podejmowanych działań windykacyjnych – wysięgowano wierzytelności na kwotę ogółem 3,3 tys. zł.

Według stanu na 31 grudnia 2014 r. nie było wierzytelności przedawnionych, nie wystąpiły również należności odroczone i rozłożone na raty.

Zobowiązania

Na dzień 31 grudnia 2014 r. nie wystąpiły zobowiązania wymagalne.

Zobowiązania Agencji dotyczące działalności związanej z realizacją mechanizmów WPR na dzień 31 grudnia 2014 r. wyniosły ogółem 37.860 tys. zł i były o 14.286 tys. zł, tj. o 60,6% wyższe od stanu zobowiązań na koniec 2013 r. Zobowiązania te powstały wobec wydania pod koniec 2014 r. decyzji o przyznaniu pomocy, a płatności realizowano w 2015 r.

Zobowiązania dotyczyły w szczególności niezrealizowanych do końca 2014 r. płatności w ramach I filara WPR w kwocie 21.544 tys. zł, a także zabezpieczeń gotówkowych wpłaconych przez przedsiębiorców na realizację mechanizmów WPR – 8.186 tys. zł.

Ponadto z tytułu działalności ARR związanej z PO PŻ 2014–2020 zobowiązania na dzień 31 grudnia 2014 r. wyniosły 37.770 tys. zł, z tego zobowiązania z tytułu dostaw towarów i usług – 37.035 tys. zł oraz z tytułu przyjętych zabezpieczeń – 735 tys. zł³⁹.

Przygotowania do realizacji zadań w ramach nowej perspektywy finansowej 2014–2020

W ramach przygotowania do realizacji zadań w ramach nowej perspektywy finansowej 2014–2020 uregulowano te kwestie nowymi zarządzeniami Prezesa ARR, zaktualizowano księgi procedur oraz politykę rachunkowości. Wprowadzono zmiany w systemie finansowo-księgowym EGERIA polegające na wydzieleniu odrębnej ewidencji księgowej dla obsługi PO PŻ 2014–2020 oraz na uzupełnieniu Księgi Dłużników o dane wymagane nowymi przepisami.

³⁷ Zgodnie z § 1 Zarządzenia nr 61/2012/W Prezesa Agencji Rynku Rolnego z dnia 6 kwietnia 2012 r. nie dokonuje się odpisów aktualizujących wartość należności stanowiących zwrot do budżetu EFRG oraz do budżetu państwa.

³⁸ Na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2010 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu umarzania, odraczania lub rozkładania na raty spłaty należności przypadających agencjom płatniczym w ramach Wspólnej Polityki Rolnej (Dz. U. Nr 258, poz. 1747).

³⁹ Realizacja płatności nastąpiła w lutym 2015 r. i według stanu na 1 marca 2015 r. w ramach ww. Programu zostały wypłacone środki w wysokości 37.034,6 tys. zł.

Ponadto przeprowadzono pozaplanowe zadania audytowe mające na celu ocenę procedur Agencji w zakresie spełniania kryteriów akredytacyjnych w ramach perspektywy finansowej 2014–2020 oraz ocenę spełniania przez ARR kryteriów akredytacyjnych dla agencji płatniczej m.in. w zakresie:

- tymczasowych środków wsparcia na rynku wieprzowiny w Polsce,
- tymczasowych środków wsparcia na rynku owoców i warzyw (w analogicznym zakresie także audyt dla kontynuacji tego mechanizmu),
- dopłat do prywatnego przechowywania masła i odtłuszczonego mleka w proszku,
- realizacji programu „Owoce i warzywa w szkole”.

W konkluzji tych audytów stwierdzono, że realizacja ww. mechanizmów będzie zgodna z wymaganiami kryteriów akredytacyjnych dla agencji płatniczych określonych w Załączniku I do Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) nr 907/2014 z dnia 11 marca 2014 r. uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do agencji płatniczych i innych organów, zarządzania finansami, rozliczania rachunków, zabezpieczeń i stosowania euro⁴⁰. Dla stwierdzonych – w niektórych procedurach opisujących realizację przez ARR mechanizmów WPR i procesów wspomagających – przypadków braku pełnej aktualizacji stanu prawnego lub braku zaimplementowania aktów prawnych odnoszących się do perspektywy finansowej 2014–2020 zostały podjęte działania korygujące w czwartym kwartale 2014 r. i w pierwszym kwartale 2015 r.⁴¹.

7. Audyt i kontrola

W planie audytu na rok 2014 ujęto 13 audytów (zadania zapewniające) oraz sześć czynności sprawdzających. Plan obejmował m.in. audyt udzielania oraz wypłat wsparcia finansowego z funduszy promocji produktów rolno-spożywczych, realizacji działania 133 „Działania informacyjne i promocyjne” w ramach PROW 2007–2013, zarządzania nieprawidłowościami w zakresie EFRG i EFRROW, a także audyt zawierania umów na dostawy IT, obsługę prawną oddziałów terenowych oraz rozwój zawodowy pracowników.

W wyniku zmiany planu audytu zrezygnowano z dwóch zadań w związku z koniecznością realizacji – zleconych przez Prezesa Agencji oraz Ministerstwo Finansów – siedmiu pozaplanowych zadań dotyczących oceny spełnienia przez ARR kryteriów akredytacyjnych dla agencji płatniczej w zakresie: tymczasowych środków wsparcia na rynku wieprzowiny w Polsce, wsparcia dla producentów owoców i warzyw, systemu pomocy do prywatnego przechowywania serów, a także programu „Owoce i warzywa w szkole”. Audyty zaplanowane i zlecone zostały zrealizowane. Stwierdzone w wyniku audytów uchybienia dotyczyły m.in. nieprzestrzegania terminów rozpatrywania wniosków o przyznanie pomocy, braku formalnych instrukcji i wytycznych procesu zarządzania własnością intelektualną oraz nieopracowania systemu monitorowania mającego na celu zapobieganie nadużyciom i nieprawidłowościom.

Ponadto przeprowadzono sześć zaplanowanych czynności sprawdzających oraz jedną nie ujętą w planie na 2014 r. Zakończono także trzy zadania ujęte w planie audytu na 2013 r.

Sprawozdanie z wykonania planu audytu za 2014 r. zostało przedłożone Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi w wymaganym terminie, tj. 29 stycznia 2015 r.

Zrealizowane w 2014 r. czynności sprawdzające wykazały, że z 43 zaleceń sformułowanych w wyniku audytów przeprowadzonych w 2013 r. i 2014 r. (jedno zadanie) – wdrożono 25, a pozostałe zalecenia – według stanu na dzień przeprowadzenia czynności sprawdzających – były w trakcie realizacji lub wdrożone częściowo.

⁴⁰ Dz. Urz. UE L 255 z 28 sierpnia 2014, s. 18.

⁴¹ W 2015 r. zostaną przeprowadzone czynności sprawdzające.

W 2014 r. Biuro Kontroli Wewnętrznej przeprowadziło zgodnie z planem 11 kontroli – z tego osiem kontroli planowych oraz trzy doraźne – w czterech biurach centrali i siedmiu OT ARR. Zakres przedmiotowy kontroli obejmował m.in. realizację zadań Agencji w zakresie dopłat do materiału siewnego, nadzoru właścicielskiego, branżowego programu promocji branży polskich specjalności żywnościowych oraz funkcjonowania centrali i OT ARR (w tym zasad delegowania i rozliczania podróży służbowych oraz najmu lokali). Przeprowadzone kontrole wykazały uchybienia m.in. w zakresie stosowania instrukcji kancelaryjnej, rozliczania podróży służbowych, wypełniania obowiązków pracowniczych.

Ocena sposobu wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń pokontrolnych była dokonywana na podstawie informacji przekazywanych w wyznaczonym terminie przez jednostki kontrolowane oraz w drodze czynności sprawdzających podejmowanych w trakcie przeprowadzania kolejnej kontroli w danej jednostce organizacyjnej.

W wyniku realizacji zadań audytowych i kontrolnych, sformułowane zalecenia i spostrzeżenia zostały wykorzystane, m.in. do wprowadzenia zmian procedur, mających na celu usprawnienie i zapewnienie właściwego nadzoru oraz efektywnej kontroli funkcjonalnej, a także przeszkolenia i zobowiązania pracowników do poprawnego stosowania zapisów aktów prawnych zewnętrznych i wewnętrznych oraz do prawidłowego sporządzania i prowadzenia dokumentacji.

W 2014 r. ARR była poddana czterem audytom zewnętrznym w zakresie dotyczącym WPR, przeprowadzonym przez:

- Ministerstwo Finansów – Audyt gospodarowania środkami pochodzącymi z budżetu Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji w roku finansowym kończącym się 15 października 2014 r. – opinia bez zastrzeżeń;
- Komisję Europejską – INT/2014/010/PL – Nadzwyczajne środki wspierania rynku wieprzowiny w Polsce – Komisja Europejska przyjęła wyjaśnienia polskiej strony i zakończyła prowadzone postępowanie audytowe;
- Komisję Europejską – FV/2014/007/PL – Tymczasowe nadzwyczajne wsparcie producentów owoców i warzyw – do 31 marca 2015 r. ARR nie otrzymała sprawozdania;
- Europejski Trybunał Obrachunkowy – DAS 2013 – Poświadczenie wiarygodności rachunków za rok budżetowy 2013, kontrola finansowa EFRG – w wyniku m.in. stwierdzenia niezgodnego z umowami zawartymi z ARR działania organizacji charytatywnych w ramach programu pomocy żywnościowej dla najuboższej ludności UE, strona polska podjęła działania w celu wzmocnienia systemu kontroli na miejscu.

Po przeprowadzonym audycie rocznych rachunków wydatków z EFRG w roku finansowym 2014 oraz kontroli deklaracji zarządczej Prezesa Agencji za rok finansowy od 16 października 2013 r. do 15 października 2014 r., Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej wydał w dniu 2 lutego 2015 r. opinie bez zastrzeżeń zarówno w sprawie rocznych sprawozdań finansowych Agencji Rynku Rolnego w zakresie Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji jak i w sprawie deklaracji zarządczej.

III. Informacje dodatkowe

Wystąpienie pokontrolne zostało skierowane do Prezesa ARR w dniu 23 kwietnia 2015 r. Najwyższa Izba Kontroli w wystąpieniu pokontrolnym przedstawiła ocenę wykonania w 2014 r. planu finansowego Agencji oraz realizacji programów współfinansowanych z budżetu Unii Europejskiej. W związku z pozytywną oceną, nie sformułowano wniosków pokontrolnych.

Załącznik 1. Wykonanie planu finansowego Agencji Rynku Rolnego za 2014 r.

Część A. Plan finansowy w układzie memoriałowym

Poz.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2013 r.	2014 r.		Wykonanie 2014 r.	kol.6/ kol.3	kol.6/ kol.5
			Plan wg ustawy budżetowej	Plan po zmianach			
			w tysiącach złotych				
1	2	3	4	5	6	7	8
I.	STAN NA POCZĄTEK ROKU						
1.	Środki obrotowe, z tego:	11 410			3 141	27,5	
1.1.	Środki pieniężne	7 085			598	8,4	
1.2.	Należności	4 325			2 543	58,8	
2.	Zobowiązania, w tym:	8 557	1 898	1 898	1 068	12,5	56,3
2.1.	wymagalne	0			0		
II.	PRZYCHODY OGÓŁEM	345 717	361 127	383 635	379 504	109,8	98,9
1.	Przychody z prowadzonej działalności, z tego:	1 659	1 600	1 600	1 676	101,0	104,8
1.1.	Pozostałe	1 659	1 600	1 600	1 676	101,0	104,8
2.	Dotacje z budżetu, w tym:	326 861	346 101	368 480	363 680	111,3	98,7
2.1.	- podmiotowa*	323 626	128 601	128 601	125 709	x	97,8
3.	Środki od innych jednostek sektora finansów publicznych,	0			0		
4.	Pozostałe przychody	17 197	13 426	13 555	14 148	82,3	104,4
III.	KOSZTY OGÓŁEM	343 879	360 822	383 330	378 548	110,1	98,8
1.	Koszty funkcjonowania	142 487	139 591	140 398	136 766	96,0	97,4
1.1.	Amortyzacja	8 837	7 150	7 000	6 938	78,5	99,1
1.2.	Materiały i energia	6 789	4 194	4 615	4 147	61,1	89,9
1.3.	Remonty	427	323	273	230	53,9	84,2
1.4.	Pozostałe usługi obce	41 714	43 039	44 104	41 891	100,4	95,0
1.5.	Wynagrodzenia, z tego:	66 894	66 898	66 898	66 895	100,0	100,0
1.5.1.	osobowe	66 236	66 238	65 540	65 543	99,0	100,0
1.5.2.	bezosobowe	658	660	660	657	99,8	99,5
1.5.3.	pozostałe	0		698	695		99,6
1.6.	Składki, z tego na:	12 027	13 022	12 305	11 881	98,8	96,6
1.6.1.	ubezpieczenia społeczne	10 763	11 376	11 018	10 633	98,8	96,5
1.6.2.	Fundusz Pracy	1 264	1 646	1 287	1 248	98,7	97,0
1.6.3.	Fundusz Emerytur Pomostowych	0			0		
1.7.	Platności odsetkowe wynikające z zaciągniętych zobowiązań	0		1	1		100,0
1.8.	Podatki i opłaty:	0			0		
1.9.	Pozostałe koszty funkcjonowania	5 799	4 965	5 202	4 783	82,5	91,9
2.	Koszty realizacji zadań, z tego:	193 631	212 500	234 190	232 709	120,2	99,4
2.1.	- środki przekazane innym podmiotom	0			0		
2.2.	- dopłaty krajowe do spożycia mleka i przetworów mlecznych w szkołach podstawowych „Szkłanka mleka”	105 293	110 000	110 000	109 998	104,5	100,0
2.3.	- wsparcie finansowe zużycia kwalifikowanego materiału siewnego	86 326	99 000	120 500	119 764	138,7	99,4
2.4.	- działania promocyjne i informacyjne dotyczące promowania produktów rolnych	2 012	3 500	3 690	2 947	146,5	79,9
3.	Pozostałe koszty, z tego:	7 761	8 731	8 742	9 073	116,9	103,8
3.1.	Środki na wydatki majątkowe	2 776	5 000	5 000	5 000	180,1	100,0
3.2.	Pozostałe	4 985	3 731	3 742	4 073	81,7	108,8
IV.	WYNIK BRUTTO (II-III)	1 838	+ 305	+ 305	+ 956	52,0	313,4
V.	OBOWIĄZKOWE OBCIĄŻENIA WYNIKU FINANSOWEGO	0	0	0	0		
1.	Podatek dochodowy od osób prawnych	0			0		
2.	Pozostałe obciążenia wyniku finansowego	0			0		
VI.	WYNIK NETTO (IV-V)	1 838	+ 305	+ 305	+ 956	52,0	313,4
VII.	DOTACJE Z BUDŻETU	326 861	x	x			

Poz.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2013 r.	2014 r.		Wykonanie 2014 r.	kol.6/ kol.3	kol.6/ kol.5
			Plan wg ustawy budżetowej	Plan po zmianach			
			w tysiącach złotych				
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Dotacje ogółem, z tego:	326 861	346 101	368 480	363 680	111,3	98,7
1.1.	- podmiotowa*	323 626	128 601	128 601	125 709	X	97,8
1.2.	- przedmiotowa	0			0		
1.3.	- celowa**	459	212 500	234 879	232 971	X	99,2
1.4.	- celowa na finansowanie projektów z udziałem środków UE – bieżące	0			0		
1.5.	- na inwestycje i zakupy inwestycyjne	2 776	5 000	5 000	5 000	180,1	100,0
1.6.	- celowa na finansowanie projektów z udziałem środków UE – majątkowe	0			0		
VIII.	ŚRODKI NA WYDATKI MAJĄTKOWE	3 524	5 000	5 000	5 000	141,9	100,0
IX.	ŚRODKI PRZYZNANE INNYM PODMIOTOM	-					
X.	STAN NA KONIEC ROKU		x	x			
1.	Środki obrotowe, w tym:	3 141			4 933	157,1	
1.1.	Środki pieniężne	598			510	85,3	
1.2.	Należności	2 543			4 423	173,9	
2.	Zobowiązania, w tym:	1 068	9 913	441	942	88,2	213,6
2.1.	wymagalne	-			0		

Część B. Plan finansowy w układzie kasowym

Poz.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2013 r.	2014 r.		Wykonanie	kol.6/ kol.3	kol.6/ kol.5
			Plan wg ustawy budżetowej	Plan po zmianach			
			w tysiącach złotych				
1	2	3	4	5	6	7	8
I.	STAN ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH NA POCZĄTEK ROKU	7 085			598	8,4	
II.	DOCHODY	333 260	350 830	373 850	368 694	110,6	98,6
1.	Dotacje z budżetu ogółem, z tego:	327 099	346 101	368 480	363 689	111,2	98,7
1.1.	- podmiotowa*	323 864	128 601	128 601	125 713	x	97,8
1.2.	- przedmiotowa	0			0		
1.3.	- celowa**	459	212 500	234 879	232 976	x	99,2
1.4.	- celowa na finansowanie projektów z udziałem środków UE – bieżące	0			0		
1.5.	- celowa na finansowanie projektów z udziałem środków UE – majątkowe	0			0		
1.6.	- na inwestycje i zakupy inwestycyjne	2 776	5 000	5 000	5 000	180,1	100,0
2.	Środki otrzymane z Unii Europejskiej	0			0		
3.	Środki otrzymane od innych jednostek sektora finansów publicznych	0			0		
4.	Pozostałe dochody	6 161	4 729	5 370	5 005	81,2	93,2
III.	WYDATKI	339 747	350 830	373 850	368 782	108,5	98,6
1.	Wydatki na funkcjonowanie, z tego:	134 448	132 692	133 766	130 278	96,9	97,4
1.1.	Materiały i energia	6 635	4 199	4 526	4 354	65,6	96,2
1.2.	Remonty	432	322	250	233	53,9	93,2
1.3.	Pozostałe usługi obce	42 462	43 285	44 519	42 185	99,3	94,8
1.4.	Wynagrodzenia	66 894	66 898	66 898	66 895	100,0	100,0
1.4.1.	osobowe	66 236	66 238	65 540	65 543	99,0	100,0
1.4.2.	bezosobowe	658	660	660	657	99,8	99,5
1.4.3.	pozostałe	0		698	695		99,6
1.5.	Składki	12 015	13 022	12 305	11 883	98,9	96,6
1.5.1.	na ubezpieczenia społeczne	10 751	11 376	11 018	10 635	98,9	96,5
1.5.2.	na Fundusz Pracy	1 264	1 646	1 287	1 248	98,7	97,0
1.5.3.	na Fundusz Emerytur Pomostowych	0			0		
1.5.4.	pozostałe	0			0		

Poz.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2013 r.	2014 r.		Wykonanie	kol.6/ kol.3	kol.6/ kol.5
			Plan wg ustawy budżetowej	Plan po zmianach			
			w tysiącach złotych				
1	2	3	4	5	6	7	8
1.6.	Płatności odsetkowe wynikające z zaciągniętych zobowiązań	0		1	1		100,0
1.7.	Podatki i opłaty:	0			0		
1.8.	Pozostałe wydatki na funkcjonowanie	6 010	4 966	5 267	4 727	78,7	89,7
2.	Wydatki majątkowe	3 524	5 000	5 000	5 000	141,9	100,0
3.	Wydatki na realizację zadań, z tego:	194 577	212 500	234 190	232 802	119,6	99,4
3.1.	- dopłaty krajowe do spożycia mleka i przetworów mlecznych w szkołach podstawowych „Szkłanka mleka”	106 223	110 000	110 000	109 998	103,6	100,0
3.2.	- wsparcie finansowe zużycia kwalifikowanego materiału siewnego	86 362	99 000	120 500	119 760	138,7	99,4
3.3.	- działania promocyjne i informacyjne dotyczące promowania produktów rolnych***	1 992	3 500	3 690	3 044	152,8	82,5
4.	Środki przyznane innym podmiotom	0			0		
5.	Wpłata do budżetu państwa (np. z zysku, nadwyżki środków finansowych)	563		350	350	62,2	100,0
6.	Pozostałe wydatki	6 635	638	544	352	5,3	64,7
IV.	WYNIK (II-III)	- 6 487	0	0	-88	1,4	
V.	KASOWO ZREALIZOWANE PRZYCHODY	0			0		
1.	Zaciągnięte kredyty i pożyczki	0			0		
2.	Przychody z prywatyzacji	0			0		
VI.	KASOWO ZREALIZOWANE ROZCHODY	0			0		
1.	Splata kredytów i pożyczek	0			0		
VII.	STAN ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH NA KONIEC ROKU (I+IV+V-VI)	598	0	0	510	85,3	
VIII.	ZATRUDNIENIE W PRZELICZENIU NA PEŁNE ETATY	1 152	1 200	1 200	1 149	99,7	95,8

Część C. Dane uzupełniające

Poz.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2013 r.	2014 r.		Wykonanie	kol.6/ kol.3	kol.6/ kol.5
			Plan wg ustawy budżetowej	Plan po zmianach			
			w tysiącach złotych				
1	2	3	4	5	6	7	8
I.	ZOBOWIĄZANIA WG WARTOŚCI NOMINALNEJ	1 068	9 913	441	942	88,2	213,6
1.1.	Papiery wartościowe	0			0		
1.2.	Kredyty i pożyczki	0			0		
1.3.	Depozyty	0			0		
1.4.	Zobowiązania wymagalne	0			0		

* Dotacja podmiotowa – część A planu – wykonanie 2013 r. w kwocie 323 626 tys. zł obejmuje dotację podmiotową na wydatki na funkcjonowanie Agencji w kwocie 129 083 tys. zł oraz dotację podmiotową na realizację zadań (mechanizmy krajowe) w kwocie 194 543 tys. zł, – część B planu – wykonanie 2013 r. w kwocie 323 864 tys. zł obejmuje dotację podmiotową na wydatki na funkcjonowanie Agencji w kwocie 129 284 tys. zł oraz dotację na realizację zadań (mechanizmy krajowe) w kwocie 194 580 tys. zł. W 2014 r. źródłem finansowania mechanizmów krajowych była dotacja celowa.

** Dotacja celowa – wykonanie 2013 r. – obejmuje PROW 2007–2013 – wykonanie 2014 r. obejmuje PROW 2007–2013 oraz mechanizmy krajowe.

*** Łączne wykonanie tej pozycji w 2013 r. wyniosło 1 995 tys. zł, z tego 3 tys. zł ujęte zostało w poz. „Materiały i energia”.

Załącznik 2. Realizacja mechanizmów pomocowych przez Agencję Rynku Rolnego w 2014 r. (w tys. zł)

Lp.	Wyszczególnienie mechanizm/program pomocowy	Wykonanie 2013 r.	Plan wydatków po zmianach 2014 r.			Wykonanie 2014 r.			kol.9/ kol.3 %	kol.9/ kol.6 %
			budżet państwa	budżet środków europejskich	ogółem	budżet państwa	budżet środków europejskich	ogółem		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Działalność finansowana z budżetu krajowego w ramach planu finansowego ARR stanowiącego załącznik do ustawy budżetowej na 2014 r.										
1.	Mechanizmy krajowe	194 580	234 190	-	234 190	232 802	-	232 802	119,6	99,4
1.1.	Dopłata krajowa do spożycia mleka i przetworów mlecznych w szkołach podstawowych	106 223	110 000	-	110 000	109 998	-	109 998	103,6	100,0
1.2.	Dopłaty do materiału siewnego	86 362	120 500	-	120 500	119 760	-	119 760	138,7	99,4
1.3.	Działania w ramach promocji żywności	1 995	3 690	-	3 690	3 044	-	3 044	152,6	82,5
Działalność finansowana z innych źródeł – mechanizmy pomocowe poza planem finansowym ARR										
2.	Mechanizmy I filara WPR	501 060	57 815	202 563	260 378	48 871	190 147	239 018	47,7	91,8
2.1.	Dopłaty do prywatnego przechowywania produktów rolnych i przetworzonych (masła)	181	-	11	11	-	12	12	6,6	105,2
2.2.	Dopłaty do produkcji, przetwórstwa i spożycia produktów rolnych i przetworzonych	40 413	-	39 997	39 997	-	40 756	40 756	100,8	101,9
2.2.1.	Dopłaty do spożycia mleka i przetworów mlecznych w placówkach oświatowych	40 222	x	x	x	-	40 756	40 756	101,3	-
2.2.2.	Dopłaty do przetwórstwa słomy lnianej i konopnej na włókno	191	x	x	x	-	-	-	-	-
2.3.	Realizacja działań w zakresie obrotu towarowego z zagranicą produktów rolnych i przetworzonych	7 480	-	335	335	-	335	335	4,5	100,0
2.3.1.	Handel zagraniczny na rynku wołowiny i cielęciny	7 298	x	x	x	-	308	308	4,2	-
2.3.2.	Handel zagraniczny na rynku wieprzowiny	35	x	x	x	-	-	-	-	-
2.3.3.	Handel zagraniczny na rynku drobiu i jaj	147	x	x	x	-	27	27	18,4	-
2.4.	Dostarczanie nadwyżek żywności najuboższej ludności Unii Europejskiej	342 437	-	-	-	-	-	-	-	-
2.4.1.	Dostarczanie nadwyżek żywności najuboższej ludności Unii Europejskiej	315 681	x	x	x	-	-	-	-	-
2.4.2.	VAT	26 756	x	x	x	-	-	-	-	-
2.5.	Program „Owoce w szkole”	53 664	20 500	54 054	74 554	18 311	54 075	72 386	134,9	97,1
2.5.1.	Program „Owoce i warzywa w szkole”	53 336	x	x	x	18 025	54 075	72 100	135,2	-
2.5.2.	VAT od Programu „Owoce i warzywa w szkole”	328	x	x	x	286	-	286	87,2	-
2.6.	Pozostałe działania w ramach wspierania realizacji WPR Unii Europejskiej	56 885	32 211	65 709	97 920	27 132	66 373	93 505	164,4	95,5
2.6.1.	Wsparcie rynku produktów pszczelich	19 010	x	x	x	10 050	10 050	20 100	105,7	-
2.6.2.	Wsparcie działań promocyjnych i informacyjnych na rynkach wybranych produktów rolnych	36 576	x	x	x	15 686	24 395	40 081	109,6	-
2.6.3.	Podatek VAT od WPR	832	x	x	x	1 207	-	1 207	145,1	-
2.6.4.	Oplaty produkcyjne dla sektora cukru – odsetki wyrównawcze	-	x	x	x	-	31 928	31 928	-	-
2.6.5.	Płatności uzupełniające dla producentów surowca tytoniowego	6	x	x	x	16	-	16	266,7	-
2.6.6.	Płatności uzupełniające za ilość skrobi zawartej w ziemniakach skrobiowych	2	x	x	x	-	-	-	-	-

Lp.	Wyszczególnienie mechanizm/program pomocowy	Wykonanie 2013 r.	Plan wydatków po zmianach 2014 r.			Wykonanie 2014 r.			kol.9/ kol.3 %	kol.9/ kol.6 %
			budżet państwa	budżet środków europejskich	ogółem	budżet państwa	budżet środków europejskich	ogółem		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2.7.	Zapobieganie zakłóceniom i sytuacjom kryzysowym na rynku	-	5 104	42 456	47 560	3 428	28 596	32 024	-	67,3
2.7.1.	Nadzwyczajne środki wspierania rynku wieprzowiny	-	x	x	x	3 428	3 428	6 856	-	-
2.7.2.	Tymczasowe nadzwyczajne wsparcie producentów owoców i warzyw	-	x	x	x	-	25 168	25 168	-	-
3.	Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014–2020*	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Razem	695 640	292 005	202 563	494 568	281 673	190 147	471 820	67,8	95,4

* Pierwsze płatności w ramach PO PŻ 2014–2020 zostały dokonane w lutym 2015 r.

Załącznik 3. Wykonanie planu rzeczowego dla mechanizmów pomocowych realizowanych przez Agencję Rynku Rolnego w 2014 roku

Lp.	Wyszczególnienie (mechanizm/program pomocowy)	Jednostka miary	Wykonanie w 2013 r.	Plan na 2014 r.	Wykonanie w 2014 r.	kol.6/ kol.4 (%)	kol.6/ kol.5 (%)
1	2	3	4	5	6	7	8
I. DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWANA Z BUDŻETU KRAJOWEGO							
1.	Mechanizmy krajowe						
1.1.	Dopłata krajowa do spożycia mleka i przetworów mlecznych w szkołach podstawowych	mln litrów	47,28	44,90	45,52	96,3	101,4
1.2.	Dopłaty do materiału siewnego	tys. ha	768,5	902	1 051,7	136,9	116,6
1.3.	Działania Agencji Rynku Rolnego w zakresie promocji produktów rolnych i rolno-spożywczych, w szczególności produktów rolnictwa ekologicznego, produktów regionalnych i tradycyjnych oraz innych wytwarzanych w ramach uznanych systemów jakości żywności	zrealizowane działania	406	x	571	140,6	-
2.	Płatności uzupełniające						
2.1.	Płatności uzupełniające dla producentów surowca tytoniowego (płatność niezwiązana z produkcją)	tys. ton	0,001	x	0,004	400,0	-
2.2.	Płatności niezwiązana – sektor skrobi ziemniaczanej	tys. ton	0,021	x	x	-	-
II. DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWANA W RAMACH WPR (poza planem finansowym ARR)							
1.	Rynek zbóż	tys. ton	0	10	0	-	0,0
1.1.	Interwencja	tys. ton	0	10	0	-	0,0
2.	Rynek mięsa czerwonego	x	x	x	x	x	x
2.1.	Refundacje	tys. ton	14	13	0,386	2,8	3,0
2.2.	Refundacje	szt.	196	0	0	0,0	-
2.3.	Dopłaty	tys. ton	0	2	0	-	0,0
3.	Rynek drobiu i jaj	tys. ton	0	0	0,059	42,8	29,5
3.1.	Refundacje	tys. ton	0,138	0,2	0,059	42,8	29,5
4.	Rynek mleka i przetworów mlecznych	tys. ton	53,584	69,2	53,58	100,0	77,4
4.1.	Interwencja	tys. ton	0	12	0	-	0,0
4.2.	Dopłaty do spożycia mleka i przetworów mlecznych w placówkach oświatowych	tys. ton	53,5	55,0	53,56	100,1	97,4
4.3.	Dopłaty do prywatnego przechowywania (masła, serów i odtłuszczonego mleka w proszku)	tys. ton	0,084	2,2	0,02	23,8	0,9
5.	Rynek produktów pszczelich	zawarte umowy (szt.)	364	360	362	99,5	100,6
5.1.	Dopłaty*	zawarte umowy (szt.)	364	360	362	99,5	100,6
6.	Rynek cukru	x	x	x	x	-	-
6.1.	Dopłaty do prywatnego przechowywania	x	x	x	x	-	-
6.2.	Opłaty produkcyjne	x	x	x	x	x	x
7.	Rynek owoców i warzyw	x	x	x	x	-	-
7.1.	Owoce i warzywa w szkole	x	x	x	x	-	-
8.	Rynek lnu i konopi	tys. ton	0,4185	x	0	0,0	-
8.1.	Dopłaty do prywatnego przechowywania	x	x	x	x	-	-

Lp.	Wyszczególnienie (mechanizm/program pomocowy)	Jednostka miary	Wykonanie w 2013 r.	Plan na 2014 r.	Wykonanie w 2014 r.	kol.6/ kol.4 (%)	kol.6/ kol.5 (%)
1	2	3	4	5	6	7	8
8.2.	Dopłaty do przetwórstwa słomy lnianej i konopnej na włókno	tys. ton	0,4185	x	x	-	-
9.	Zapobieganie zakłóceniom i sytuacjom kryzysowym na rynku	x	x	x	x	-	-
9.1.	Tymczasowe nadzwyczajne wsparcie producentów owoców i warzyw	tys. ton	0	x	4,72	-	-
		tys. ha	0	x	2,34	-	-
9.2.	Nadzwyczajne środki wspierania rynku wieprzowiny	tys. ton	0	x	4,6	-	-
10.	Wsparcie działań promocyjnych i informacyjnych na rynkach wybranych produktów rolnych	Kampanie informacyjne i/lub promocyjne, które realizowano	12	x	13	108,3	-
11.	Dostarczanie nadwyżek żywności najuboższej ludności UE	ilość artykułów spożywczych	76,7 tys. ton artykułów spożywczych, 18,8 mln litrów mleka UHT, 3,6 mln litrów oleju rzepakowego	x	x	-	-

* W 2014 r. ARR zawarła również 332 umowy na łączną kwotę 22 804 tys. zł, które będą rozliczane w 2015 r.

Załącznik 4. Zatrudnienie i wynagrodzenia

Wyszczególnienie	2013 r.			2014 r.					kol.9/ kol.4
	Wykonanie			Plan		Wykonanie			
	przeciętne zatrudnienie	wynagrodzenia	przeciętne wynagrodzenie miesięczne na 1 etat	przeciętne zatrudnienie	wynagrodzenia	przeciętne zatrudnienie	wynagrodzenia**	przeciętne wynagrodzenie miesięczne na 1 etat	
	osób	tys. zł	zł	osób	tys. zł	osób	tys. zł	zł	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ARR ogółem, z tego:	1 151,5	65 554	4 744	1 200,0	65 540,0	1 148,8	64 742	4 696	99,0
odziały terenowe	629,6	30 504	4 037	637,0	x	621,0	29 871	4 008	99,3
centrala, w tym	521,9	30 050	5 596	563,0		527,8	34 871	5 506	98,4
zarząd	2,6	750	24 231	4,0		3,5	953	22 962	94,8

* Przeciętne zatrudnienie w roku w przeliczeniu na osoby pełnozatrudnione

** Wynagrodzenia osobowe bez nagród jubileuszowych, odpraw emerytalnych, odpraw dla zwolnionych, ekwiwalentu za urlop oraz wpłat PFRON

Załącznik 5. Kalkulacja oceny planu finansowego Agencji Rynku Rolnego

Oceny wykonania planu finansowego dokonano stosując kryteria⁴² oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2014 roku⁴³.

Dochody: 368.694 tys. zł

Wydatki : 368.782 tys. zł

Łączna kwota G: 737.476 tys. zł (kwota dochodów + kwota wydatków)

Waga dochodów w łącznej kwocie: $Wd = D : G = 0,4999$

Waga wydatków w łącznej kwocie: $Ww = W : G = 0,5001$

Nieprawidłowości w dochodach: brak

Ocena częściowa dochodów: (5) pozytywna

Nieprawidłowości w wydatkach: brak

Ocena częściowa wydatków: (5) pozytywna

Wynik końcowy: $Wk = 5 \times 0,4999 + 5 \times 0,5001 = 5$

⁴² <http://www.nik.gov.pl/kontrole/standardy-kontroli-nik/>

⁴³ Porównaj: <http://www.nik.gov.pl/kontrole/analiza-budzetu-panstwa/>

Załącznik 6. Wykaz organów, którym przekazano informację o wynikach kontroli

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Prezes Trybunału Konstytucyjnego
6. Rzecznik Praw Obywatelskich
7. Sejmowa Komisja Finansów Publicznych
8. Sejmowa Komisja do Spraw Kontroli Państwowej
9. Sejmowa Komisja Rolnictwa i Rozwoju Wsi
10. Sejmowa Komisja Odpowiedzialności Konstytucyjnej
11. Minister Finansów
12. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
13. Prezes Agencji Rynku Rolnego